

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
15. SEPT.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 68 (2491)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
3000 din.
P. b. b.

KSOO: Odstop Frica Kumra

Predsednik KSOO, Fric Kumer (slika), je v sredo na seji predsedstva KSOO odstopil. Pri tem je poudaril, da razlogi niso v neslogi predsedstva ali KSOO, ampak da ga je privedlo do tega koraka zunanje poseganje v delo KSOO. Posle KSOO bo začasno vodil podpredsednik mag. Peter Waldhauser.

Rekord na slovenski gimnaziji!

Iz direktije Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu prihaja vest, da se je za šolsko leto 1989/90 vpisalo v prvi razred edine srednje šole za koroške Slovence okrog 70 dijakov! Število prijav za prvo leto pomeni v primerjavi s prejšnjimi leti rekord. Odprli so tri prve razrede.

Štehanje in rej pod lipo

V ziljskih vaseh Zahomec, Drevlje in Gorje je minulo nedeljo ponovno zaživel ljudski običaj, ki je poznan daleč naokoli. Fantje so se na konjih pomerili v štehanju in skušali dobiti „krancel“. Nato pa so ob glasbi in slovenskem ljudskem petju zaplesali pod lipo z dekletji v ziljskih nošah. Glej tudi poročilo na 5. strani.

Ogorčenje nad zadržanjem članov NSKS v sosvetu

Zadržanje članov Narodnega sveta koroških Slovencev na prvi seji narodnostnega sosveta pred tednom dni na Dunaju je izzvalo v vrstah slovenske narodnostne skupnosti masivno negativno kritiko, nerazumevanje in ogorčenost.

Tako na uredništvu Slovenskega vestnika kot tudi v tajništvu Zveze slovenskih organizacij in Slovenske prosvetne zveze so se zglasili po telefonu Slovenke in Slovenci iz vseh taborov in vseh krajev

dvojezičnega ozemlja na Koroškem in zahtevali, da bi v sosvetu nastopali obe osrednji organizaciji usklajeno.

Ostro kritizirani so bili člani NSKS v narodnostnem sosvetu posebno zaradi dejstva, ker je dr. Grile postal prav s pomočjo Haiderjeve FPÖ predsednik sosveta. S tem je NSKS pokazal, da ne išče zaveznitva s taborom slovenske narodnostne skupnosti, temveč celo s skrajno desnico.

Za vrsto pripadnikov je bi-

lo popolnoma nerazumljivo tudi dejstvo, da so glasovali člani NSKS proti formulaciji, da naj bi bil 7. člen Avstrijske državne pogodbe osnova za delo sosveta ter da so se člani NSKS zavedeli svojega neodgovornega zadržanja šele tedaj, ko je predstavnik cerkve v sosvetu, dv. sv. dr. Valentin Inzko, opozoril na pomembnost take osnove za delo narodnostnega sosveta za koroške Slovence, kot je to predlagala za poslovnik že ZSO.

Narodnostni sosvet za koroške Slovence pri Uradu zveznega kanclerja na Dunaju se bo sestel spet 19. oktobra 1989. Na tej seji bodo člani sosveta razpravljali o predlogih Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, o predlogih NSKS ter o predlogih strank.

Predlogi ZSO so: dodelitev celotne za leto 1989 predvidene vsote za razvoj slovenske narodnostne skupnosti; razdelitev za letos namenjene

(nadaljevanje na 2. strani)

Poziv za „Obir“

Zbornični svetnik Janko Zwitter (Skupnost južnokoroških kmetov) se je v okviru javne strokovne diskusije na lesnem sejmu v Celovcu masivno zavzel za nadaljnjo proizvodnjo celuloze na Koroškem in posebno za ohranitev tovarne celuloze „Obir“ na Rebrci. Zwitter je v prisotnosti zveznega ministra za kmetijstvo, dr. Fischlerja, opozoril na katastrofalne posledice za kmete, ki dovažajo les za obe tovarni celuloze na Koroškem, če bi le-te zaprli.

Prijavite otroke k slovenščini!

Omogočite vašim otrokom, da se bodo učili tudi v slovenskem jeziku – materinščini in jih prijavite k dvojezičnemu pouku. Tudi po novi ureditvi šolskega zakona ne smemo obupati in si moramo prizadevati, da se bodo naši otroci čim boljše naučili slovenščine. S tem jim posredujemo temeljito znanje slovenskega jezika, hkrati pa se stopnjujejo otrokove možnosti za poznejši poklic, kajti dva je več kot ena. Znanje več jezikov olajša otroku razumevanje sveta in razširja obzorje. Prijave k dvojezičnemu pouku so možne v prvih desetih dneh šolskega leta, prijave pa sprejema tudi še Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu.

Predsednik ZSO, Feliks Wieser, je na lesnem sejmu obiskal jugoslovanski paviljon, v katerem razne jugoslovanske firme razstavljajo sodobne kuhinje.

Slika: F. Rullitz

Odprt 38. lesni sejem

Včeraj so v Celovcu odprli 38. mednarodni lesni sejem, na katerem so zastopani razstavljalci iz 20 držav. Sejem, ki je letos že tretjič samostojen, je v prvi vrsti namenjen strokovni publiki. Odprl ga je zvezni minister za kmetijstvo, dr. Franz Fischler, ob prisotnosti vidnih predstavnikov politike in gospodarstva iz prostora Alpe-Jadran ter zahodne Evrope.

Wiegele in Weihs pristojna tudi za šolo v Celovcu

Z odprtjem privatne dvojezične ljudske šole v poslopju Mohorjeve v Celovcu se je sprožilo tudi vprašanje, kdo bo imel za to šolo inšpekcijsko pristojnost, saj so tako koroška šolska oblast kakor tudi koroški politiki trdili, da ta privatna dvojezična ljudska šola ne spada v teritorij, v katerem velja manjšinskošolski zakon.

Novi šef deželne šolskega sveta na Koroškem, prof. Hugo Reinprecht, je na tiskovni konferenci odpravil vse nejasnosti. Dejal je, da je za celovško dvojezično šolo pristojen manjšinskošolski oddelek pri deželnem šolskem svetu ter da bosta šolo nadzorovala vodja oddelka

Franz Wiegele ter deželni šolski nadzornik Ernst Weihs. Utemeljil je pristojnost s tem, da gre tu za šolski poskus in „da zaradi te šole ne bodo nastavili dodatnega človeka“. Dal pa je še na znanje, da tudi po izteku šolskega poskusa ni računati s spremembo v pristojnosti.

Kot smo že poročali, se je v šolo vpisalo 40 učencev in učenek. Ravnateljica Marica Hartmann je prvi dan predstavila še ostalo učno osebje: poučevala bosta še Mirijam Užnik in Tomi Millonig, verouk bo učil Roman Kutin, za ročno delo bo pristojna Veronika Zeichen, medtem ko bo Elica Vospersnik imela

(dalje na 2. strani)

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Beirat: Empörung über Verhalten der Rat-Mitglieder

Das Verhalten der Mitglieder des Rates der Kärntner Slowenen anlässlich der ersten Sitzung des Volksgruppenbeirates für die Kärntner Slowenen vor einer Woche in Wien ist bei großen Teilen der slowenischen Volksgruppe in Kärnten auf Unverständnis, massive Kritik, ja Empörung gestossen.

Hauptpunkte der Kritik waren die Wahl von Rat-Obmann Dr. Matevž Grilc zum Beiratsvorsitzenden mit Hilfe der FPÖ-Stimmen, die Weigerung der Mitglieder des Rates der Kärntner Slowenen, den Artikel 7 des Staatsvertrages in die Geschäftsordnung des Beirates aufzunehmen, sowie das sture Verhalten der Mitglieder des Rates der Kärntner Slowenen im

Koordinationsausschuß der beiden Zentralorganisationen hinsichtlich einer im Interesse der Volksgruppe aufeinander abgestimmten Vorgehensweise im Beirat.

Rekord am BG für Slowenen

Das Bundesgymnasium für Slowenen in Klagenfurt meldet mit Beginn des Schuljahres 1989/90 einen neuen Schülerrekord. Die erste Klasse der einzigen Mittelschule für die Kärntner Slowenen besuchen nicht weniger als rund 70 Schüler, was die Führung von drei ersten Klassen zur Folge hat. Im Vorjahr waren es knapp 60 Schülerinnen und Schüler in zwei Klassen gewesen.

Slowenen informierten M. Krstić

Vertreter der beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen unter Führung von Obmann Dipl.-Ing. Feliks Wieser (Zentralverband slowenischer Organisationen) und Präsidiumsmitglied Dr. Pavle Apovnik (Rat) informierten im Rahmen eines Arbeitssessens in Ludmannsdorf/Bilčovs den jugoslawischen Botschafter in Öster-

reich, Miloš Krstić, über die aktuelle Situation der slowenischen Volksgruppe in Kärnten. Krstić betonte seinerseits, daß das Engagement Jugoslawiens für die Kärntner Slowenen einen integralen Bestandteil der jugoslawischen Politik darstelle, was auch für die Zukunft uneingeschränkte Geltung habe.

Od leve: Konzul Mikša, predsednik ZSO dipl. inž. Wieser, ambasador SFRJ na Dunaju Miloš Krstić, bilčovski župan Ogris in generalni konzul v Celovcu, Miklavčič.

Obisk ambasadorja Krstića pri koroških Slovencih

Veleposlanik SFR Jugoslavije na Dunaju, Miloš Krstić, je v preteklih dneh obiskal Koroško in se med obiskom sestal tudi z zastopniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev.

Predstavniki Zveze slovenskih organizacij (pod vodstvom predsednika dipl. inž. Feliksa Wieserja) in Narodnega sveta (pod vodstvom člana predsedstva Pavla Apovnika) so veleposlanika Jugoslavije v Avstriji podrobno seznanili s položajem slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem s

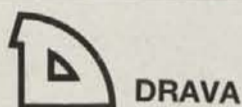
posebnim poudarkom na novo situacijo na čelu koroške deželne vlade ter tudi o razvoju znotraj narodnostne skupnosti.

Veleposlanik Miloš Krstić je nasproti zastopnikom koroških Slovencev poudaril, da je skrb za vsestranski razvoj slovenske narodnostne skupnosti sestavni del jugoslovanske politike. Zelo jasno je tudi povedal, da je za Jugoslavijo edino zvezna vlada na Dunaju partner za pogajanja o uresničitvi 7. člena Avstrijske državne pogodbe.

Krstić se je na Koroškem sestal še z deželnim glavarjem Haiderjem, njegovima namestnikoma, dr. Ambrozyjem in dr. Zernattom, ter s predsednikom koroškega deželnega zbora, Unterriederjem.

Razgovora Krstića s predstavniki koroških Slovencev se je udeležil tudi generalni konzul SFRJ v Celovcu, Borut Miklavčič.

BUGE WAS PRIMI

ZALOŽBA · KNJIGARNA · TISKARNA
9020 CELOVEC, Paulitschgasse 5-7

išče

vajenko ali vajenca

za knjigovodstvo in založbo

Informacije:

dr. Helga Mračnikar,
tel. (0463) 55 464

Slovenijales holding Ges.m.b.H.

9020 Celovec, Paradeisergasse 9/2
išče

tajnico

z znanjem knjigovodstva in obvladanja obeh deželnih jezikov

Javite se na telefon (0463) 570 88

„Franja“ prihodnje leto nared

Bolnišnico Franja, ki jo je letos zasul zemeljski plaz, bodo predvidoma maja prihodnje leto spet odprli za obiskovalce. Do takrat čaka njene reševalce še kar precej dela, čeprav je dobršen del nalog že za njimi. Položiti morajo zaščitne mreže, ki bodo preprečevale nadaljnje kršnje z bregov soteske Pasice, kjer leži legendarna bolnišnica ter urediti dostop do nje.

Obnovitvena dela se končujejo, pravi direktor Mesnega muzeja Idrija **Samo Bevk**. „Hrib bomo zaščitili s štiri tisoč kvadratnimi metri mreže, pod podorom pa ure-

dili mrežni zaščitni zaslon. Ko bomo iz soteske spravili ves nanos, se bomo lahko lotili urejanja prvotne steze. Njeno traso bomo delno spremenili. Tekla bo pod previsno skalo, na izpostavljenih, nevarnejših mestih pa bodo obiskovalce ščitili nadstreški. Dela opravlja Podjetje za urejanje hudournikov Ljubljana v sodelovanju z alpinisti, ki pomagajo nameščati mreže. Dostopna pot bo na vrsti prihodnje leto.“

Istočasno potekajo obnovitvena dela v Franji, kjer strokovnjaki Restavratorskega centra iz Ljubljane skupaj z ekipo idrijskega muzeja

Ogorčenje nad... zadržanjem NSKS v sosvetu

(nadaljevanje s 1. strani)

vsote na javno dvojezično trgovsko akademijo, na dvojezično konfesionalno ljudsko šolo v Celovcu, na Slovensko študijsko knjižnico ter za ustanavljanje etnografskega muzeja v Celovcu; ustanovitev projektne skupine, da se bo pouk na javni dvojezični trgovski akademiji lahko pričel s šolskim letom 1990/91, ter sklep, da se zavrnejo napadi deželnega glavarja Haiderja na vidne predstavnike slovenske narodnostne skupnosti, na predstavnike univerze in na kulturne ustvarjalce.

...šola v Celovcu

(nadaljevanje s 1. strani)

nadzorstvo nad otroki v varstvu, ki je priključeno šoli.

Ob prvem šolskem dnevu pregradbena dela še niso bila popolnoma zaključena, prav tako pa bo 14 dni še treba čakati na šolsko opremo, ki so si jo izposodili iz druge šole. Veliko truda pri čiščenju šole so vložili tudi starši sami.

Kot je bilo mogoče zvedeti, je uspelo zastopnikom staršev, Veroniki Rutar in Fritzu Breitfußu, da so aktivno sodelovali pri ureditvi in oblikovanju šolskih prostorov, ki so v 2. nadstropju poslopja družbe Sv. Mohorja. Po več razgovorih so beljaški arhitekt Roland Jerzabek in predstavniki Mohorjeve sprejeli predloge zastopnikov staršev. Med drugim sedaj večina razredov ni več na cestni strani poslopja in tudi druge spremembe bodo vplivali na to, da se bodo otroci boljše počutili.

Erwartungsvoll kamen Schüler/innen und Eltern am ersten Schultag in die private zweisprachige Schule.

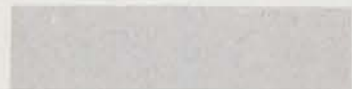
40 Schüler in drei Klassen der zweisprachigen Schule in Klagenfurt

Die neue zweisprachige Schule in Klagenfurt, die von der Hermagoras verwaltet wird, begann das neue Schuljahr mit 40 Schülern, die sich auf je eine 1., 2. und 3. Klasse verteilen. Die Volksschule, die als Versuchsschule auf konfessioneller Basis geführt wird, leitet die Volksschullehrerin Marica Hartmann. Dem Lehrkörper gehören weiters an: Mirijam Užnik und Tomi Millonig, für den Religionsunterricht ist Roman Kutin zuständig, für Werken Veronika Zeichen.

Die Räumlichkeiten im 2.

Stock der Hermagoras wurden von den Elternvertretern (Veronika Rutar und Fritz Breitfuß) in Zusammenarbeit mit Architekt Robert Jerzabek aktiv mitgestaltet.

Die Schulaufsicht obliegt der Minderheitenschulabteilung des Landesschulrates Kärnten (Inspektor Franz Wiegele) und dem Landeschulinspektor Ernst Weihs bzw. dem Bezirksschulinspektor Heinz Pekoll, obwohl Klagenfurt offiziell nicht zum Minderheitenschulbereich gezählt wird.

Mednarodna literarna nagrada Vilenica '89 je podeljena. Njen dobitnik je češki pesnik Jan Skacel, nagrado Kristal Vilenica pa je prejela zagrebška pisateljica Dubravka Ugrešić.

Odmevnost te mednarodne literarne prireditve raste.

Pisatelja Jurij Koch in Peter Handke med prijateljskim pogovorom

Vilenica '89: Prikaz koroške založniške dejavnosti

ANDREJ KOKOT

Letos je v Lipici prišlo okoli 160 književnikov iz 16 evropskih držav, med njimi Peter Handke, Jurij Koch, Peter Esterházy in Florjan Lipuš. Udeleženci so sodelovali na srednjeevropskih literarnih matinejah in disputu: Srednja Evropa – metafora in njen prevod. Naše založbe Drava, Mohorjeva in Wieser pa so predstavile nove knjižne izdaje.

Podelitev literarne nagrade Vilenica je prerasla v mogočno mednarodno literarno manifestacijo. Organizatorju, Društvu slovenskih pisateljev, zlasti tajniku, Venu Tauferju, je uspelo v Vilenico privabiti znana literarna imena, ki potrjujejo pravilnost ustanovitve te mednarodne nagrade, saj zbuja med pisatelji in pesniki čedalje večjo pozornost.

K sodelovanju pa je prireditelj vključil tudi založbe, ki so povezane z Vilenico oz. njenimi nagradenci. Spodbudno je, da se v to kulturno dogajanje vključujejo tudi slovenske koroške založbe. Slednje so tokrat nastopile v Lipici s predstavitvijo knjižnih prevodov.

Direktorica Založbe Dra-

va, dr. Helga Mračnikar, je v Lipici predstavila slovenski prevod Handkejeve knjige Pisateljev popoldan in pesniški prvenec Maruše Kresce-Weidner in druge nove knjižne izdaje. Tudi Mohorjeva se je predstavila z zajetnim snopom novih knjig. Vodja založbe, dipl. inž. Franc Kattinig, in urednik, Janko Ferk, sta posebej opozorila na slovenski prevod dela avstrijske pisateljice Ingrid Pukanigg. Laila je delo, ki je kot prvo izšlo v ediciji Austriaca, ki načrtuje še nadaljnje izdaje del avstrijskih pisateljev v slovenščini. Založba Wieser oz. njen urednik Ludwig Hartinger pa je omenil prevod Handkejeve knjige Ponovitev in Kosovelovih pesmi v nemščino ter sonete Milana Jesiha. Glavni urednik Cankarjeve založbe, Tone Pavček, je v galeriji Lojzeta Spacala v Štanjelu predstavil prevod lanskoletnega nagrajenca Vilenice, Petra Esterházyja, Pomožni glagoli srca. Tam je bila tudi podelitev nagrade Kristal Vilenica, ki ga je žirija izmed 40 avtorjev, ki so se potegovali za to odličje, prisodila zagrebški pisateljici Dubravki Ugrešić. Sklep žirije je utemeljil njen predsednik Heinz Klunker iz Kölna.

Dogajanje ob letošnji podelitvi nagrade Vilenica '89 je doživelo veliko pozornosti v širši javnosti. Prireditve so bile tudi preko meje, v Trstu, kjer je bila ena izmed Srednjeevropskih literarnih matinej. Tako je ves Kras bil v znamenju velikih literarnih prireditev, na katerih so sodelovali najvidnejši pesniki, pisatelji in esejisti srednje in zahodne Evrope in celo iz Amerike, mnogo jih je bilo tudi iz Jugoslavije.

Srečanje v Vilenici je tokrat bilo četrto po vrsti, prve tri nagrade Vilenica so prejeli pisatelji Tomizza, Handke in Esterházy.

V teh dneh je bilo tudi mnogo priložnosti za navezovanje novih prijateljskih vezi med avtorji; prišlo je tudi do konkretnih dogovorov z založniki. Slišali smo tudi nekaj pripomb na račun denarne nagrade, ki je v sorazmerju s stroški, ki jih ima prireditelj s celotnim spektaklom okoli Vilenice, prenizka. A to vsekakor ne zmanjša pomena Vilenice, ki omogoča slovenski literaturi, da prodira v širši svet in obratno, zato je takšen organizacijski napor, ki zahteva tudi mnogo sredstev, dobra naložba, ki že rodi prve sadove.

Na predstavitvi Založbe Drava je Evgen Bavčar (drugi z desne) spregovoril o Hankejevi knjigi Pisateljev popoldan.

OBZORNİK

Svet mora postati skupni dom

„Tudi v prihodnje se bomo zavzemali za svet miru in svobode. Nikoli nismo mislili, da je to moč doseči brez dialoga in sodelovanja z državami zunaj gibanja. Svet mora postati skupni dom, v katerem bodo imeli vsi svoje pravice in dolžnosti“, so neuvrščene države med drugim zapisale v deklaracijo, ki skupaj s 40 posebnimi resolucijami predstavlja poročilo devetega vrhunškega sestanka v Beogradu, jugoslovanskem glavnem mestu. Kot smo že poročali, so se srečanja poleg 102 držav članic tega širokega svetovnega gibanja udeležile tudi številne opazovalke in gostje, med njimi tudi Avstrija.

Le nekaj dni po zborovanju neblokivskih držav je še predgovor ocenjevali rezultate, še posebej, ker ni manjkalo tudi polemik in kompromisov. To je sicer povsem razumljiva zadeva, kajti neuvrščeno gibanje, ki predstavlja dve tretjini držav na svetu oziroma blizu polovice prebivalstva našega planeta, je tako raznoliko, da kaj drugega tudi ni bilo pričakovati. Že sam pogled na seznam pove, da glavnino gibanja predstavljajo države v razvoju (med njimi tudi skoraj vse najrevnejše), da so med njimi tudi take, ki po dohodku zasedajo sam vrh na lestvici najbogatejših in da so med njimi velike ideološke razlike; mnoge med njimi pa so bile praktično še do včeraj v vojni.

Lahko rečemo, da je beograjski vrh pomenil kljub vsemu skorajda zgodovinsko prelomnico v svojem skoraj tridesetletnem delovanju. Prvič, prevladalo je spoznanje, da brez posodobljenja gibanje v novih okoliščinah, ki danes prevladujejo v svetu, nima kaj veliko šans, da bi postal enakovreden sogovornik z blokivskimi, predvsem pa z razvitimi državami. Dokumenti, ki jih je pripravila Jugoslavija kot gostiteljica (in zdaj do prihodnjega vrha tudi predsedujoča), ne predstavljajo več gore papirjev (čeprav jih je skoraj še enkrat več, kolikor so jih predlagali), kot je bilo še „včeraj“ – pa vendar v njih niso izpustili nobenega bistvenega vprašanja, za katera neuvrščeni smatrajo, da so nujno potrebni, ko gre za skupen nastop. Prav tako se gibanje ni več toliko ukvarjalo z iskanjem krivcev. Uspešno se je obranilo sicer maloštevilnih poskusov obnavljanja ideološke delitve. Čas takšnega razmišljanja je minil; nastopil je pač čas prožnosti in plurazlizma, ki v spremenjenih pogojih v svetu – z opaznim popuščanjem napetosti med blokoma

in željo po dialogu – upravičeno išče svoj prostor pod soncem.

Vsebinska zmaga, izražena v potrditvi političnih in ekonomskih resolucij in seveda splošni deklaraciji, je velika stvar – ne glede na nekatere zadržke in protipredloge – toda brez uresničitve le-teh se bo gibanje bržkone znašlo na samem svetovnem robu, brez vseh možnosti, da bi postalo enakopraven sogovornik o vseh najpomembnejših vprašanjih današnjega časa.

Kot je bilo pričakovati, so na beograjskem srečanju prevladovala gospodarska vprašanja – ne da bi pri tem zanemarjali še kako pomembnih mednarodnih političnih problemov – med katerimi so bili v samem središču pozornosti dolgovi. Ti danes znašajo že več kot 1.300 milijard dolarjev in predstavljajo resnično največjo oviro za razvoj. Zato upnikom predlagajo odpis dolgov za najmanj razvite države, za ostale pa pristop, ki mu pravijo „dolgovi v funkciji razvoja“. Ekonomski detant pa je zagotovilo, ki je s sestankom v Beogradu tudi dobil domovinsko pravico.

Vsekakor je pomembno poudariti, da so neuvrščeni začeli odkrito govoriti tudi o človekovem okolju, človekovih pravicah in svobodnih. Posebni sklepi v resolucijah so namenjeni tudi zlorabi mamil in trgovini z njimi na eni (nujnost ostrejših sankcij) in terorizmu na drugi strani (obsodili so vse oblike terorizma, vse države pa pozvali, da podpišejo vse tiste konvencije, ki v skladu z mednarodnimi pravnimi normami pozivajo k skupnemu boju proti njem).

Neuvrščeni so si torej v Beogradu začrtali strategijo, ki bo gibanju omogočila aktivnejši vpliv na svetovni položaj in mednarodne odnose ter ustvarjanje možnosti za razvoj neuvrščenega gibanja. Časa ni več na pretek.

Vaso Gasar

**Naročite in širite
Slovenski vestnik!**

slika: Fessi

6. do 8. oktobra: Slovenski vestnik vas vabi na Brione

Uredništvo Slovenskega vestnika tudi letos vabi na tridnevno potovanje z avtobusi in ladjo na prelepo istrsko obalo. Po izredno nizki in mikavni ceni smo ga pripravili skupno s potovalno agencijo Cartrans.

Peljali se bomo v Fažano, od tam pa na čudovito lepo otočje Brionov. Takoj po namestitvi v hotelu bo kosilo, zvečer po večerji pa zabava s hotelskim ansamblom. Naslednji dan, v soboto, bo po zajtrku izlet z ladjo okoli Brionov, otočja, ki slovi po svoji naravni lepoti, a tudi kot nekdanja letna rezidenca tovariša Tita.

Na to dobo polpretekle zgodovine spominja muzej, iz daljnih časov pa so se ohranile izkapanine. Polega vsega tega si v prostem času lahko ogledate še živalski vrt, ali se popeljete s kočijo po otoku. Seveda pa tudi ne bo manjkala gala večerja Vestnikovega hita.

VESTNIKOV HIT '89 pa stane po osebi samo 1.380 šilingov

(Doplačilo za enoposteljno sobo je 560 šilingov, za sobo A-kategorije pa 750 šilingov.)

Podrobnejše informacije vam nudi Slovenski vestnik (telefon: 0 463/514300-40), Tarviser Straže 16, Celovec.

Prijave sprejemajo Slovenski vestnik (glej zgoraj), Zveza slovenskih organizacij (telefon: 0 463/514300) in potovalna agencija Cartrans, Paulitschgasse 7, Celovec (telefon: 0 463/512680 ali 0 463/512825).

Rok prijave: 26. september 1989

Paulitschgasse 7
A-9020 Klagenfurt/Celovec
telefon: 0 42 22 - 51 26 80
51 28 25
56 6 49
telex: 042-2787 istit
teletex: 232-3422390 cartran
Bankverbindung / bančna zveza
Zveza slovenskih združenj
Celovec / Klagenfurt
(BLZ 39100) Kto. 33498

CARTRANS

Reisebüro Gesellschaft m.b.H.
turistična agencija

Spored „Mladinskega kulturnega festivala“

Od četrta, 21. septembra
do sobote, 23. septembra

**SEMINAR SLOVENSKE
MLADINE IZ KOROŠKE
IN PRIMORSKE**

Četrtek, 21. septembra

MLADINSKI DOM

20.30 O'Casey-Werich:
„Prihranjeni dolar“
komedija
Gledališče pod kozolcem iz Šmartnega ob Paki

Petek, 22. septembra

MLADINSKI DOM

9.30 **Prof. dr. Vinko Skalar** „Skupina kot motivacijski in razvojni dejavnik“

15.30 **Mladinska tribuna:** Iskanje in omahovanje mladinske kulture in identitete (vodi prof. dr. Vinko Skalar)

BILČOVŠ

18.00 **Dr. Janko Malle:** Se kulturno življenje koroških Slovencev upira uspavanju narodne identitete?

19.00 **Film „Tevžej“**

Sobota, 23. septembra

MLADINSKI DOM

9.30 **Dr. Pavel Fonda (psihološki moment)** iz Trsta: „Psihološki momenti v odnosu večina – manjšina“

14.30 **Sklepni razgovor** in ocena seminarja (vodi prof. dr. Vinko Skalar)

Prireditelji: Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, Zveza slovenskih kulturnih društev v Italiji, Zveza slovenske mladine. Prireditve podpirajo: Katoliška mladina, Krščanska kulturna zveza

Sobota, 23. septembra

EKSKURZIJE, SREČANJA, OTVORITEV FESTIVALA

PLIBERK

Kmetijstvo in zadružništvo na južnem Koroškem
Srečanje mladih kmetov
Prirejata Skupnost južnokoroških kmetov, Slovenska kmečka zveza

REBRCA

Naredimo to deželo spet zeleno – Srečanje zelenih iz Koroške in Slovenije. Prireditelja: Grüne Bildungswerkstatt in Zeleni Slovenije

CELOVEC

Za boljši slovenski jutri
Srečanje Zveze socialistične mladine Slovenije in Mlade KEL

KRNSKI GRAD

Zgodovina Koroške – Karantanije, za vse zainteresirane – ogled zgodovinskih zanimivosti Koroške: Krnski grad – Gospa sveta – vojvodski prestol

VOJVODSKI PRESTOL
PRI GOSPE SVETI

16.00 Otvoritev 4. Mladinskega kulturnega festivala pod geslom „Slovenščina, moj jezik“

Prireditelja: Krščanska kulturna zveza iz Celovca, Katoliška mladina. Prireditve podpira: Slovenska prosvetna zveza, Zveza socialistične mladine Slovenije, Medškofijski odbor za študente v Ljubljani, Slovenski koroški skavti in skavtinje.

Nedelja, 24. septembra

MLADINSKI KULTURNI FESTIVAL

CELOVEC

MODESTOV DOM

11.00 Zbiranje. Igra: Trio Drava
Skavtsko kosilo za vse

12.30 Skupni začetek

MLADINSKI DOM

13.00 Drka Čeh – **Drobtine smrti** – tragična gledališka igra
Nastopa Oder treh herojev iz Pirnič, režija: P. Militarov

13.00 **Okrogla miza:** Karantanija – edina suverena slovenska država

MODESTOV DOM

13.00 **Okrogla miza:** Slovenschschina, meine Sprache

MLADINSKI DOM

15.00 France Bevk – **Kaplan Martin Čedermac** drama
Nastopa Oder Rož iz Šentjakoba v Rožu, režija M. Sticker

MODESTOV DOM

15.30 **Okrogla miza:** Pet Slovencev, šest mnenj

MODESTOV DOM

17.00 **Quo vadis, Jörg?**
Pogovor z dr. Haiderjem, koroškim deželnim glavarjem

MLADINSKI DOM

18.30 **Sklepni kulturni spored**
4J, Iztok Mlakar, Polde Bibič, Tomaž Pengov

Ves popoldan bo poskrbljeno za varstvo otrok. Ob 13. uri bo v Modestovem domu lutkovna igra Leva Goska. Nastopa lutkovna skupina iz Šmihela, režija: Štefan Merkač. Otroški popoldan oblikuje Mateja Koležnik.

Na obeh krajih bodo pripravljene stojnice o raznih mladinskih aktivnostih iz Koroške, Slovenije in Primorske

„Festival“ je skupna akcija

Danes objavljamo celotni spored Mladinskega kulturnega festivala, ki ob od 21. do 24. septembra. Vsebinsko ga je zasnovala in pripravila Iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“, prireditelj pa je več. Med njimi je tudi Slovenska prosvetna zveza v Celovcu. Zato smo vprašali tajnika dr. Janka Malleja, kako je prišlo do te spodbudne skupne akcije.

Janko Malle nam je povedal, da SPZ že več let skupno z Zvezo slovenskih kulturnih društev v Trstu prireja letne mladinske seminarje. Letos bi to bilo istočasno s festivalom, zato je SPZ dala pobudo, da bi seminar priredili skupno, saj sta bila tudi vsebinsko zasnovana sorodno. Tudi Tržačani so izrazili pripravljenost in tako je zdaj oboje pod eno streho. Dogovorili so se, da SPZ in

ZSKD pripravita prvi del seminarja, drugi del pa je pripravila Iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“.

Nadalje smo Janka Malleja vprašali, kako je prišlo do tega, da je na programu tudi pogovor z dr. Jörgom Haiderjem? Odgovoril nam je, da je sicer nakazal na ta resen problem, vendar ga ni imel za tako velikega, da bi se zavoljo tega razbilo sodelovanje. Organizatorji te diskusije so mnenja, da bodo s Haiderjem diskutirali samo eksperti, kar naj bi po njihovem mnenju onemogočilo, da bi se Haiderju posrečilo ovenčati s svojim populizmom.

Član Iniciativne skupine „Slovenščina, moj jezik“, Franci Tomažič, pa je pokazal navdušenje nad skupno akcijo in menil, da je to praznik in plačilo za njihovo prizadevanje za ohranitev našega materi-

nega jezika, in da to ne bodo prireditve ene ali druge strani, temveč prireditve brez nepotrebnih prerekanj, zato pričakuje tudi velik odziv mladih in vseh, ki se tako počutijo in ki jim je jezik glavni izraz narodne identitete in jim pomeni več kot vsakršna ideološka opredelitev.

Razpis glasbene šole

Glasbena šola na Koroškem sporoča, da bodo sprejemni izpiti za vse instrumente ob naslednjih terminih:

Petek, 15. 9. 1989:
14.00 Šentjakob (oddelka: Šentjakob, Loče); 15.00 Šentjanž; 16.00 Borovlje; 17.00 Sele.

Dekleti v ziljski noši predana „kranclč“ Johanu Grafenauerju, p.d. Žužiju, ki ga nato pomoli štehvanjem. Slika: Vinko Wieser

Rej in štehvanje v Zahomcu

„Zabava čisto posebne vrste je pri Ziljanih tako imenovano štehvanje na konju. Sodec, 2 1/2 čevlja visok, 1 1/2 čevlja v premeru ... se pritrdi na klastro visok steber, ... moški pridirja na konju do tega soda in ga udari z železno, okrog 10 funtov težko palico; to se ponovi po vrsti tako dolgo, dokler po vsakem udarcu vrteč se sodec ne pade razbit na tla.“

Martin Wiegele si s „kolčem“ osvoji „kranclč“

Po štehvanju plešejo pod lipo „Prvi rej“

Ko je sodec zbit, natakne prvo dekle v vasi na steber venec iz cvetja. Venec snamejo jezdeci z železnimi palicami. Kdor ga sname, prične s tem dekletom ples“.

Tako je okrajna gosposka v Podkloštru že leta 1838 opisala slovenski običaj na Zilji, da bi avstrijskega cesarja Ferdinanda seznanila s posebnostmi ljudstva.

Do danes ta običaj živi v Ziljski dolini. V Ziljski Bistrici ga izvajajo za binkošti, v fari Gorje (Drašče, Drevlje in Gorje/p.d. Gorjane) in v Zahomcu so ga obhajali prejšnjo nedeljo.

Mnogo sorodnikov in drugih obiskovalcev se je zbralo sredi Zahomca, da bi opazovalo šest jezdecev, ki so na konjih (pokritimi le z odejo) korajžno zbijali sod in lovili „kranclč“. Še imenitnejše pa je bilo poslušati lepe ljudske pesmi, ki so jih moški prepevali ob spremljavi godbe pod starodavno lipo.

Z veliko veselico v šotoru, kjer je igral ansambel Vita Muženiča, pa se je „žegnanje“ tudi v Zahomcu končalo na „sodoben“ način.

Nevsakdanji poroki

BILČOVŠ. – 26. avgusta sta si v bilčovški farni cerkvi v okviru nevsakdanjega poročnega obreda obljubila večno zvestobo Ema Hudobnik in Mihi Mischkulnig. Prijatelji z Dunaja so zaigrali odlomek iz „Malega princa“ pa tudi ženin in nevesta sta medsebojni obljubi „sformalirala“ po svoje. V veselo poročno slavje pri Miklavžu so bili vpleteni stari običaji, med drugim tudi „dirnca“. V imenu SPD Bilke je mlademu paru čestital in se zahvalil predsednik Tomaž Gasser, moški pevski zbor pa je zapel nekaj pesmi.

Pohod spomina

ŽELEZNA KAPLA. – V spomin na partizanske borce Johana, Lenarta in Gašperja so se minulo nedeljo zbrali pohodniki, da bi v Lobniku in okolici prehodili poti in steze nekdanjih protifašističnih borcev. Od Wölflna preko Tavčmana, Peruča, Mikija in vseh drugih domačij, ki so podpirali boj proti fašizmu, so udeleženci hodili do Peršmana. Peter Kuhar, živa priča tedanjih časov, je ob tej priliki izpostavil prispevek koroških Slovencev za osvoboditev in zavrnil tiste, ki hočejo popačiti sliko tedajšnjih razmer.

Vodovod „Peca“

PLIBERK. – V petek, 15. septembra, ob 16. uri bodo zasadili prvo lopato pri tovarni Knecht v Šmihelu. S tem bo nakazan simbolični začetek gradnje občinskega vodovoda Peca. Poleg namestnika deželnega glavarja, dr. Petra Ambrozyja, bosta gradnjo otvorila mestni svetnik Jože Partl in župan Franz Mikusch.

Teden navrh pa sta se poročila Rezi Valentinitš in Rupert Gasser. Tudi ta poročni par je presenetil z novostjo: ženin se je v nagovoru zahvalil staršem in svatom za dobrote in podporo, ki sta jih bila deležna, nevesta pa je posredovala „recept“ za srečen zakon. Rezi je tudi aktivna pevka mešanega zbora SPD Bilka, ki je sooblikoval poročni obred.

Spet Rozalско žegnanje

GLOBASNICA. – Prihodnjo nedeljo bo na zgodovinskem hribu na Hemi blizu Globasnice tradicionalno Rozalско žegnanje s cerkvenimi obredi, ki se bodo odvijali na antičnih tleh.

Novi tečajji slovenščine

V začetku oktobra se bodo v Katoliškem domu prosvete v Tinjah in v prostorih kapucinov v Celovcu (Waaggasse 15) začeli novi tečajji za slovenščino. Tečajje za začetnike in za napredujoče bosta vodila učitelj Franc Krištof in ravnatelj Mirko Srienc. Tečajji se začenejo vedno ob 18.00, prijave sprejema Dom v Tinjah (tel.: 0 4239/2642).

Odlikovanja

CELOVEC. – Vrsta sodeželanov je ta teden prejela iz rok deželnega glavarja častne znake oz. poklicne naslove: prof. Walther Nowotny, predsednik koroškega pisateljskega združenja je prejel avstrijski častni znak za znanost in umetnost; naslov višjega študijskega svetnika pa je prejel učitelj dr. Andrej Kajžnik; naslov višjega šolskega svetnika pa je prejel tudi ljudskošolski ravnatelj v pokoju, Karl Samonig.

Sveče: Kakovost in individualnost

9. slikarski teden v Svečah se je končal preteklo soboto, 9. 9. 1989, kakor vsako leto z zaključno razstavo pri Adamu. Za pravi glasbeni užitek je ob otvoritvi poskrbel Anton Feinig ml., ki nam je na klavirju zaigral dve skladbi na temo Milesa Davisa.

Razstavljene so bile zelo kvalitetne slike in opazila se je raznolikost, saj so bili letošnji umetniki dokaj individualističnega značaja. O umetnikih sta uvodoma spregovorili Tatjana in Marja Feinig, ki sta znali pritegniti pozornost poslušalcev, saj jima je uspelo v kratkem zajeti bistven del umetniškega sporočila.

Piccolo Sillani, Tržačan, ki je bil letos zastopnik Italije, je hodil s svojo fotokamero po

Svečah in okolici, da bi zajel čimveč narave. Pravi, da je pred leti doživel ustvarjalno krizo. Po dveh letih iskanja se je zazrl v naravo in od tedaj naprej s slikanjem, fotomontažo in postavljanjem slik v tridimenzionalnost skuša posredovati vtise, ki jih ujame s fotoaparatom. Njemu je bila naša narava prerazkošna, saj mu odgovarja bolj kamnita in pusta narava.

Jana Dolenc, mlada slikarka iz Tolmina, ki slika z akrilom na papir, je lansko leto zaključila Likovno akademijo v Ljubljani. Njo so navdušile in inspirirale v Svečah prav line tukajšnjih poslopij. Sama pravi, da se skuša na kolonijah čimbolj uživati v okolje in ljudi, med katerimi tiste dni živi,

in da na tej poti opazovanja pride do motivov svojih slik.

Čisto drugega značaja sta slikarja Karl Vouk in Ivo Prančič, ki v Svečah nista iskala motivov, temveč pravo vzdušje za slikanje. Karl Vouk, ki je slikal s tempero na platno, je delal na temo „Znaki in pisave“.

Ivo Prančič, svobodni umetnik introvertiranega značaja iz Ljubljane, pa svojih oljnatih slik na platnu in papirju, deloma kolaže, noče komentirati, saj pravi: „Medtem ko išče oko na sliki razpoznavno oporo, je ostalo izključeno. Kakor pisatelj piše, slikar slika; kar je povedano, je naslikano. Manj je vedno več.“

Razstava slik 9. slikarskega tedna v Svečah bo od 16.10 do 17.11 na ogled v Tinjah.

Lucija Feinig

TRIBUNA BRALCEV

Stellungnahme der Arbeitsgemeinschaft „Anderes Radio/Drugačni radio“

Stritzl, Stichauner und Haider wollen also entdeckt haben, „wo die Anti-Kärnten-Kampagne ihren Ursprung hat.“ Die Aufdeckung der internationalen Verschwörung hinlänglich bekannter liberaler Kreise ist der Zusammenarbeit zwischen der Kärntner Sicherheitsdirektion und den Medien zu verdanken. Schuld an der Kampagne, das beweisen die Indizien, ist das „Anderes Radio/Drugačni radio.“

Wir waren bisher der Meinung, unser Radiosender sei nur in Teilen Kärntens zu empfangen. Nicht ohne Stolz nehmen wir zur Kenntnis, daß sich seine Reichweite nun offenbar bis Holland ausdehnen soll.

Um Kärnten im Ausland in Verfall zu bringen, bedarf es jedoch weder des „Anderen Radios“ noch einer Weltverschwörung. Das besorgt der mit 29 Prozent der Stimmen gewählte Landeshauptmann mit dem „Grenzlandjahrbuch“ und seinen Attacken gegen Wissenschaftler, Künstler und Slowenenvertreter schon selbst. Um vorauszuweisen, was dies in den Niederlanden, wo es eine starke antifaschistische Tradition gibt, an Reaktionen auslösen werde, dazu bedurfte es keiner hellsehenden Fähigkeiten.

Bemerkenswert ist, mit welcher Verbissenheit sich die beiden Kärntner Kleinformaten mit der größten Auflage auf unser Radio stürzen und es unter etwas angegriffenen Schlagworten wie „subversiv“, „kommunistisch“, „obskur“, „extremistisch“ zu begraben versuchen. Wer mit Kanonen auf Spatzen schießt, zeigt damit nur, daß er Vogelgezwitscher fürchtet. Dem Ansehen Kärntens im Ausland ein anderes, vielfältiges und multikulturelles Kärnten gibt. Diesem Kärnten eine Stimme zu geben, betrachten wir als unsere Aufgabe.

Daher zum Schluß zwei Richtigstellungen: Das Andere Radio ist weder „illegal“ noch „kurzlebig“. Seit April strahlt es jeden Sonntag (ab 13.20 Uhr) auf UKW 100,5 MHz ein zweisprachiges Programm aus. Nach einer kurzen Sommerpause nehmen wir unsere Sendungen am 17. September wieder auf.

Wer mitmachen will, kann sich unter der folgenden Telefonnummer melden: 0 4238/558.

Für die Arbeitsgemeinschaft Anderes Radio:

Brigitte Busch
Janko Messner

„Zu Hause sein“ ein Ort des Verstehens

Die „ziemlich wörtliche Übersetzung“ des Heimatlied-Vorschlages von Herrn Kukovica ist seit Bestehen des Abwehrkämpferbundes das Beste, was dem „kämpferisch-angehauchten-Traditionsverband“ deutsch-nationaler Prägung eingefallen ist; – die „lyrisch-romantisierende Idylle“ anstatt „militärisch-abwehrkämpferische Gleichschrittklänge“ und „Blutstakktos mit Grenzgesängen“.

Der Kärntner Slowene Kukovica vermittelt dem Leser seine Übersetzung – eine Empfehlung – und offenbart ein „wohliges zu Hause“, daß er offensichtlich im Herzen trägt. (S) Eine „Seelenansicht“ als „innere Utopie“ den Wunsch nach der „Einfachheit des Naturverstehens.“

„Wo die Kränze der Berge, der Lebensbaum der Pasterze, der Hüter“ – noch nicht in Kerosin, Kunstschnee und Ozon getunkt – „die Bächlein lieblich“ – nicht

grausam verschmutzt durch industrielle, landwirtschaftliche und sonstige Abwässer – „hinuntereilen“, wo wir „zu Hause sind“, in einem „Augenblick“ friedfertiger Landschaft – nicht als Landeshymne in gereimten begrügten Tönen – als Bewußtsein, die Erde „grenzenlos sanft“ zu betrachten.

Kukovicas Strophen, die sich „träumerisch-naiv-romantisch“ an das Ohr anschmiegen, bergen doch die Wahrheit einer Suche nach befreitem Leben, einem „zu Hause“ ohne entfremdete „Mühsal der Hände“ Arbeit.

Einer Landschaft, in der „Atem schöpfen“ möglich ist, in der Natur, die nicht „grausam ausgebeutet und vernichtet“ wird. Daran wagen die Abwehrkämpfer nicht zu denken, „kämpfen sie doch für nichts, als die Legende von Blut, mit dem man Grenzen (niemals) schrieb“.

Steindorfer Reinhold

Pri Založbi Drava izšel pesniški prvenec Maruše Krese-Weidner

V okviru spremnih prireditve mednarodne literarne nagrade Vilenica '89 je Založba Drava sodelovala s predstavitvijo svojih knjižnih izdaj. Med njimi je direktorica založbe, dr. Helga Mračnikar, predstavila Handkejevo knjigo Pisateljjev popoldan, ki jo je v slovenščino prevedel Borut Trekman, in pesniško zbirko Maruše Krese-Weidner – Danes.

Posebna predstavitev pesniškega prvencu Danes je bila pretekli ponedeljek v galeriji Eurna v Ljubljani. Ambient predstavitev je bil primeren, slike, ki jih je ob tej priložnosti razstavil Andraž Salamun, pa so prireditvi dale še likovno umetniški akcent.

Dr. Helga Mračnikar je naglasila, da gre pri zbirki Danes za delo umetnice, ki sicer ne živi doma, da pa je njen umetniški jezik slovenski. Znani slovenski esejist in kulturnik Evgen Bavčar iz Pariza pa je spregovoril o poeziji Maruše Krese-Weidner. Njeno pot je primerjal z Lepo Vido, vendar je menil, da v tem primeru Vida, to se pravi avtorica, spregovori sama o svoji usodi kot ženska današnjega časa.

Pesmi, zbrane v zbirki Danes, tvorijo zaokroženo kompozicijo lirčnih besedil. Čeprav gre za pesniški prvenec, lahko rečemo, da je to vendarle zrelo umetniško delo, v katerem avtorica v sproščeni, a tankočutni verzih govori o svojih občutkih in kot ženska v času in prostoru, v katerem se prepletajo njene življenjske poti.

V spremnem besedilu na zavihu je o poeziji Maruše Krese-Weidner Ilma Rakusa med drugim zapisala: Tu je vse preprosto; tu vlada jezik, ki si ne lasti oblasti, tu ni naštetih nobenih žrtev in ničesar ni žrtvovanega. „Nočem te zgodbe, polne črvičevega mučeništva.“ Beseda „bolečina“ izraža to, kar pomeni, in besede „luna“, „sneg“, „samota“ zvenijo tako neobrabiljeno, kot bi jih slišali prvič. To je avtentična dikcija, ki shaja skoraj brez metafor, ki se zadovoljuje z enostavno, skoraj vsakdanjo sintakso.

Zbirko Danes, ki je vezana v platno, je grafično opremil Jure Jancič, medtem ko je sliko prispevala Marjeta Krese-Baskar. Knjigo lahko naročite ali kupite v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Mihael Guttenbrunner

Življenjski jubilej

Koroški pesnik Mihael Guttenbrunner je prejšnji teden (7. 9.) praznoval svoj 70. rojstni dan.

Jubilant sodi med tiste znane koroške umetnike, ki svoji deželi in državi dajejo ugled „domovine velikih sinov“. A Mihael Guttenbrunner v svoji domovini – Koroški – zaradi svoje kritičnosti in zavzemanja za Slovence in antifasiste ni dobil tistega priznanja, ki bi ga zaslužil. Zaradi svoje napredne miselnosti je celo izgubil službo pri deželni vladi. Pot ga je vodila na Dunaj in širši svet. Danes ima za seboj velik umetniški opus, nagrade in priznanja dežele in države. V svojih delih opisuje tudi Koroško (pesem Koroški Slovenec) in kritično riše njeno podobo. Vedno je ostal zvest samemu sebi. Mi ga spoštujemo kot iskrenega prijatelja. Želimo mu, da bi ostal zdrav in čil in da bi našo družbo še večkrat potipal tam, kjer skuša bolešno prikrivati zgodovinska dejstva za časa nacizma. Čas groze, ko so tudi njega zaradi antinacističnega prepričanja poslali v kazensko četo soldateske tretjega rajha.

Pesnica Maruše Krese-Weidner podpisuje svoje knjige.

Slika: A. Kokot

Ivan Dolenc Za dolar človečnosti

„Sto štirideset milijardna od tod. Vlak odpelje tja jutri zjutraj. Ob desetih. Vozovnice dobite pri meni.“ Naglo sem se odločil. Boljše bodo farme kot pa to prazno sedenje v zaledenem Winnipegu. Do časa, ko skopni sneg. Brezdelje je uničevalno. Kamorkoli od tod, samo da bi delal in nekaj zaslužil.

„Jaz sem že delal na farmi. Poznam orodje in vem, kako ravnati z živino,“ sem zdrdral skoraj podzavestno in se ugriznil v ustnico.

„Stopite v pisarno in se

podpišite.“

Pridružil sem se tistim štirim, ki so že sedeli tam in čakali.

„Kje je Brandon?“ me je vprašala lepo oblečena Madžarka v uglajeni nemščini.

„Ne vem,“ sem ji vljudno odgovoril. „Nekje zahodno od tod.“

„Kje so pa potem tiste farme?“ je vprašal njen mož.

„Tudi tega ne vem. Uradnik nima krajev na svojem papirju.“

„Gremo pa pika,“ se je oglašil mladenič milega obraza.

Kaj pa, če dela na farmah ne zmoremo?“ je podvomil drugi, ki je bil doma fotograf. Iz jopiča mu je visela lepa pisana kravata.

„Poti nazaj ne bo – vsaj ne nekaj časa,“ je zategnil zakonski mož in oče dveh otrok. „Denarja za vrnitev v Winnipeg nimamo.“

„Tvegati moramo,“ se je oglašil četrti in živčno zakaš-

ljal.

Ni trajalo dolgo in podpisali smo vsi štirje. Sprejeli smo neznano delo na neznanih farmah. Ali smo mogli kaj izgubiti?

Vrnil sem se v jedilnico in pojedel krožnik ocvrtih jajc s slanino. Napil sem se kave in tam nekaj časa obsedel. Hotel sem biti sam s seboj. Pisma domov pa si nisem

upal napisati.

Popoldne sva z Radetom pospremila Francko do glavnih vrat. Zdela se mi je še bolj majhna in nebogljenka kot kdajkoli prej. Njen obraz je bil žalosten in oči je imela solzne.

„Pa piši na njegov naslov, da se ne izgubimo,“ sem ji naročil.

„Bom že jaz preveril, da se ji ne zgodi nič hudega,“ je obljubil Rade in ji podal majhno polivinilasto vrečko, polno piškotov in čokoladnih bombonov.

Ob treh se je ustavil pred našim zatočiščem velik luksuzni avto. Iz njega je stopil pred nas prijazen gospod srednje postave, v avtu pa smo vsi trije videli smehljajoči obraz žene, temnolaske v krznem plašču.

S Francko je prišlec spregovoril nekaj besed, menda ji je povedal svoje ime.

(dalje prihodnjič)

ALPE-ADRIA
BUGE WAZ PRIMI

EKSUTK

NEUE KÄRNTNER KUNST

od
vsepovsod

Rimska hiša s Ptuja na sejmu

Štajersko mesto Ptuj ima ohranjenih mnogo objektov iz rimskih časov. Za 1000 letnico mesta pripravljajo posebno razstavo. Nekaj teh zgodovinskih oz. arheoloških dragocenosti si lahko ogledate tudi na avstrijskem lesnem sejmu v Celovcu. V jugoslovanskem paviljonu, kjer razstavljajo kuhinje jugoslovanskih proizvajalcev, bodo obiskovalci lahko videli tudi del hiše in navade kuhanja za časa Rimljanov.

Obiskovalcem priporočamo obisk jugoslovanskega paviljona, saj so tam razstavljene različne konstrukcije sodobnih kuhinj, ki povsem odgovarjajo kvaliteti evropskih norm.

Zanimiv je podatek, da v Jugoslaviji letno izdelajo 260.000 kuhinj, od teh jih gre ena tretjina za opremo novih stanovanj, dve tretjini pa za obnovo kuhinjskih prostorov. Veliko jih tudi izvozijo. Na sejmu je razstavljen tudi model kuhinje, kakršnega si je izbral državnik Gadafi. Poleg kvalitetne izdelave so za kupce zanimive tudi konkurenčne cene.

V Globasnici se je še ohranil lepi običaj streljanja ob praznikih, kakor so Velika noč ali žegnanje. V nedeljo so spet zabučali kanoni nad vasjo, medtem ko so se po pranganju zbrali Globašani pod farno lipo, da tam malo posedijo in pokramljajo.

Življenje in praznovanje na vasi sooblikujejo pevci, muzikantje, kulturni delavci in seveda tudi strelci. S tem se še ena skupina globaških fantov aktivno vključuje v dogajanja na vasi, kar je v drugih občinah na žalost že dolgo zamrlo.

Glavna strelca Štefan Jenšac in Vladimir Beck sta rekla, da streljanje ni nevarno, čeprav tako poka, da se čuje daleč naokrog.

Slike: Rulitz

Domač praznik v Globasnici

Janez Gregorič, Štefan Petjak, Albert Hafner in Jurij Opetnik (z leve) so godli po pranganju.

V nedeljo smo doživeli v Globasnici pravo vaško žegnanje. Od pranganja, streljanja s kanonom do družabnega srečanja pod lipo, za vse so poskrbeli Globaški puebi in za nameček sta bila v Globasnici še dva uspešna koncerta.

Na predvečer žegnanja je nastopila pri Šoštarju z mednarodnim programom popskupina HOT-HOT-HOT, ki je igrala do pol treh zjutraj. Predstavili so tudi lastne skladbe, ki jih trenutno zbirajo za ploščo.

Odličen večer je bil tudi v nedeljo pri Šteklnu, kjer menda še nikoli poprej niso

videli takšne množice ljudi. Publika-večinoma domačini- je bila izredno dobro razpoložena in je poplačala nastopajoče z bučnimi aplavzi.

Poleg Smrtnikovih bratov so zapeli še družina Lipusch, domači kvintet iz Globasnice, Štebenski fantje in Globaški puebi. Zaplesala je folklorna skupina SKD Globasnica, svoje pesmi je brala Anka Jernej, večer pa je povezoval Janko Smrečnik.

Dobiček bodo porabili za obnovo cerkve pri sv. Hemi.

**Slovenski vestnik
dvakrat tedensko**

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Kapelčani z dvema ekipama

SŠK „Obir“ iz Železne Kaple bo v novi šahovski sezoni tekmoval z dvema ekipama. Prva ekipa z legionarjem Dušanom Jokovičem (Elo 2213) igra v prvem raz-

redu-vzhod in bo že v soboto z najmočnejšo postavo v gosteh pri Gospo Sveti.

Ker je ravnatelj Stošterju uspelo pridobiti 4 nove igralce in Mirka Pasterka od

Semmelrocka, bo šahirala tudi še druga ekipa, in sicer v tretjem razredu, skupina A. Domače „igrišče“ kapelških šahistov je espresso Piroutz v Železni Kapli.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

ureja
Silvo Kovač

vdrla v beli tabor, ne morejo zaustaviti napada belih figur.

Kako je Planine, ki je na potezi, izvedel zaključno zmagovito kombinacijo, je tokrat naloga reševalcev?

Rešitev naloge št.: 60

Miles se takoj odloči za napad in s potezo 1...Lh2: +! razgali položaj belega kralja. Po izsiljenem 2.Kh2: sledi 2...Dh4+ 3. Kgl Lf3!!

Poanta kombinacije, ki odloči partijo. Slabše je 3...Lg2, ker sledi 4.f3. Na pomoč belemu kralju je prihitel skakač 4.Sd2 Belemu ne pomaga niti nadaljevanje 4.Le2 zaradi 4...Lg2: /slabše je 4...Tf6 5. Lf3 Th6 6. Lh5!

in beli se ubrani črnega napada/5. Kg2: Tf6 6. Lh5 Dg5 na 4. Tf6 odloči 4... Tf6/

Miles takoj izkoristi neroden položaj belega kralja in nadaljuje 4...Lg2: 5.f3 na 5. Kg2: Dg4+ 6. Khl Tf6 z zmagom. V igro pride sedaj še črna trdnjava in partija je odločena 5...Tf6! Slabše je 5...Dg3? zaradi 6.Se4!

Po nadaljevanju 6.Sc4 je sledilo 6...Lh3! in beli se je pred številnimi grožnjami vdal!

Šahovska naloga št.: 61

PLANINC – GERENSKI/
Varna 1970

Črni kralj je ostal sredi šahovnice nezavarovan in tudi grožnje črne dame, ki je

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Hokej na ledu že napolnjuje hale. V Beljaku je 3200 navijačev na tekmo VSV proti Jesenicam, kjer so Beljačani predstavili svoji novi zvezdi, Stevena Tambellinija iz Kanade in Edija Leblerja, ki je prišel od celovškega KAC.

HK Jesenice je premagal Villas/VSV s 5:2 (na sliki izvrstni golman Jesenic in Beljačan Ressimann). Jugoslavanski viceprvak je bil predvsem v obrambi boljši od avstrijskega.

TERMINI

NOGOMET

Sobota, 16. 9. 1989: Breže – SAK (16.30), Pliberk – Wietersdorf (17), Železna Kapla – Globasnica (15.15), Velikovec – Šmihel (16.30), VSV/Beljak – Borovlje (17), Mostič – Žitara vas (16.30).

Nedelja, 17. 9. 1989: Bilčovs – Ruda (16), Dobrla vas – Treibach (16.30), Klopinj – Šentvid (16.30), ASV – ASK (16).

ŠAH

Sobota, 16. 9.: Gospa Sveta – SŠK „Obir“ (15), GH Pöck – SŠZ/Posojilnica Celovec (15).